

מדינת ישראל
משרד הממשלה

משרד

מס' 16/9
מס' 414

שמואל

ישיבת נחום 25 22/11/1996

סדרה 2

תיק מס'

מחלקה

שם תיק: ועדת כהן-קדמי בענין ילדי תימן - פרוטוקול
מישיבות הועדה - סדרה ב - פרוטוקול מיום

מזהה פנימי: 9748/9-ג

מזהה פריט: 000e641
כתובת: 2-109-3-6-7

תאריך הדפסה: 11/07/2016

ועדת הקידה ממלכתית בענין מרשת
העלמות של ילדי תימן מבין עולי תימן
בשנים 1948-1954

9748/9-ג

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 25/3/96

חברי הוועדה:

- יו"ר - שופט בדימוס - יהודה כהן .
- חברה בוועדה - שופטת בדימוס - דליה קובל
- חבר בוועדה - אלוף במילואים - דוד מימון

מיגוון שירותי פרוטוקול

- * רישום פרוטוקולים בוועידות, בורריות, בתי משפט
- * הקלטות ופיענוח סרטים וקסטות
- * תירגומים מקצועיים בכל השפות
- * אספקת כח אדם מקצועי משרדי וטכני
- * הדפסות על מחשב
- * הדפסות על לייזר

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25/3/96

חברי הוועדה:

יו"ר - שופט בדימוס - יהודה כהן.
 חברה בוועדה - שופטת בדימוס - דליה קובל
 חבר בוועדה - אלוף במילואים - דוד מימון

היו"ר: אני פותח את ישיבת הוועדה היום 25/3/96. העדות הראשונה תהיה בתיק 148/96 לאה אליוף. בבקשה.

העדה - הגב' לאה אליוף

היו"ר: אני מזכיר לך שעלייך לומר את האמת, את כל האמת ורק את האמת.

לאה: אני ילדתי בשנת '54, הייתי ילדה בת 18.5, נשואה. שרק התחתנתי, ואחרי כמה חודשים נולדה לי הילדה. ובאותו יום שילדתי, הראו לי את הילדה, והאחות הביאה לי אותה, והראתה לי ואמרה לי - אי אביא לך אותה מחר עם סרט אדום על הראש.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

כ.ה. מימון: איפה זה היה? באיזה בית חולים?

לאה: בבית חולים בילינסון. הרופא היה ד"ר פוקס. אני עוד
 זוכרת את שמו.

כ.ה. מימון: הרופא המיילד?

לאה: מה?

כ.ה. מימון: הרופא המיילד?

לאה: הרופא שבא... למחרת בבוקר, בשמונה בבוקר, ניגש אלי
 הרופא בצורה כזאת. "שלום, את גב' אליוף? - כן. הילדה
 שלך מתה, ואין לה סיכויים." כאילו ש... באותו רגע אני
 קיבלתי חום, וקיבלתי שוק. לא הבנתי מה הולך פה. ויותר
 לא שמעתי כלום. ביום שיצאתי מבית חולים, לא נתנו לי
 מכתב, לא נתנו לי פתק, מה קרה, מה היה, שום דבר.
 אחר כך כשרציתי להיכנס שוב להריון, הלכתי לרופא, אז אמא
 שלי כבר לקחה אותי לרופא פרטי שלה. אז הרופא אמר - זה
 לא יכול להיות שילד ימות ככה סתם. איך זה שלא נתנו לך
 שום פתק? אמרתי - אני לא יודעת. זהו. ככה זה היה.
 וילדתי את הילדה, פעם השנייה כשילדתי, אז כבר הלכתי לבית
 חולים פרטי, באסותא, והיה לי רופא על הראש, עם רופא
 ילדים על הראש, שתיכף אחרי לידה בדקו, והכל היה בסדר.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

חרופא שלי אמר - זה לא יכול להיות שחילדה שלך מתה סתם ככה. ומאז הדבר הזה היה לי בלב כל הזמן, שחילדה שלי לא מתה. ולא היה לי למי לפנות. אבל אני אחרי כמה לידות היו לי. כל פעם שהייתי חולכת בבית חולים בבילינסון, הייתי לוקחת את התיק, והייתי נכנסת בבית שימוש, הייתי בודקת בתיק, הייתי מחפשת למצוא איזה פתק שיש, שאני ילדתי בשנת '54. לא היה לי בתיק שום פתק שנולדה לי תינוקת ב-'54. זהו.

כ.ה. קובל: בתיק שלך?

לאה: כן, בתיק שלי. כי אני ילדתי, יש לי תודעה לאל חמישה ילדים בבית.

כ.ה. מימון: תגידי בבקשה, את הגעת לארץ בשנת '36.

לאה: כן.

כ.ה. מימון: כבר היית ותיקה בארץ?

לאה: הייתי ותיקה, אבל אנחנו לא היינו כמו הצעירים של היום שחיינו...

כ.ה. מימון: כן, אבל אני רוצה לחבין. את ילדת, הראו לך את הילדה

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

אחרי הלידה. ולמחרת זהו.

לאה: זהו.

כ.ה. מימון: אז לא הולכים לעשות בדיקות? כבר ידעתם עברית, כבר אפשר להתמודד.

לאה: אמרו לי מתה. מתה - אני ניגשתי לאחות ואמרתי מה מו, אמרו לי - מתה, מתה. ואני ילדה, מה אני יודעת. לידה ראשונה, בחורה צעירה, אנחנו לא היינו כמו היום הבחורות

כ.ה. מימון: אבל בעלך לא הלך להתעניין?

לאה: לא

כ.ה. מימון: בענין הקבורה, אם בכלל

לאה: לא, בעלי שאל, הם אמרו - אנחנו קוברים לבד. מתים תינוקות, אנחנו קוברים לבד, אמרו לבעלי.

כ.ה. מימון: כן, אתם קיבלתם צו גיוס אחרי 17 שנה?

לאה: שום דבר, אני לא יודעת. אני אגיד לך אני עברתי דירה.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

כ.ה. מימון: אין לכם גם..

לאה: שום דבר אין לי. שום דבר. רק מה אתם יכולים, דבר אחד למצוא. אני בקופת חולים שלי, כשאני נמצאת עכשיו, אני שאלתי, חתיק שלי של קופת חולים הוא לא מחתיק מחשנים שהיו. זה תיק משנת '79. איפה חתיק שלי שהיה משנים? אולי בתוך חתיק הזה, יש איזה פתק?

כ.ה. מימון: אז מדוע אתם לא מחפשים אותו?

לאה: מה?

כ.ה. מימון: מדוע אתם לא מחפשים אותו?

לאה: לי לא יתנו את זה. אבל הקופת חולים זה במקום הזה... אז זה היה קופת חולים עליה, היום קוראים לזה פלוטקין. זה נמצא ברחוב, אני חיפשתי. רח' מקור חיים 35, תל אביב. אולי בתיק הזה, אולי יש איזה מסמך.

כ.ה. קובל: איך זה נקרא היום?

לאה: היום זה נקרא פלוטקין, קופת חולים פלוטקין. רח' מקור חיים 35, תל אביב.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

כ.ה. קובל: זה קופת חולים של החסתדרות?

לאה: כן, של החסתדרות.

כ.ה. מימון: רח' איזה?

לאה: מקור חיים.

כ.ה. מימון: אה, מקור חיים.

לאה: מקור חיים 35, תל אביב. זה מה שיכולתי למצוא. כי יכול להיות, אולי בתוך התיק הזה של הקופת חולים אולי יש איזה מכתב של סיקור מחלה, סיכום לידה

כ.ה. מימון: או בבילינסון?

לאה: או בבילינסון. אני בתוך התיק שאני חיפשתי בבילינסון, שהייתי נכנסת - לא מצאתי שום פתק. אבל אצלי בלב כבר 40 שנה, יש לי את זה בלב, שאצלי הילדה לא מתה. ואני לכל הילדים שלי, תמיד סיפרתי. אמרתי להם - היתה לי ככה לידה, ואמרו לי שהילדה מתה, אני לא מאמינה שהיא מתה. לאחר ששמעתי את הסיפורים האלה, אז זה עלה לי לראש. אמרתי - אוי, גם לי בטח עשו את הדבר הזה.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

כ.ה. מימון: את הספקת להניק את הילדה?

לאה: לא.

כ.ה. מימון: אף פעם?

לאה: לא נתנו לי. לא הביאו לי אותה. זה מה שפעם אחת ראיתי אותה.

כ.ה. קובל: בתקופה החיא לא היו מניקים בשעות הראשונות

לאה: לא, לא היו מניקים בשעות הראשונות. לא. לא הביאו לי אותה. אז שהוא בא, ואמר לי - איננה, וזהו.

היו"ר: תגידי לי, אולי זה לא פרט חשוב אבל את נשאת בבית החולים, את ילדת ונשאת בבית החולים וקיוית להיות כמה ימים יחד עם הילדה.

לאה: אגיד לך את האמת, אני לא יודעת כמה ימים הייתי.

היו"ר: את אומרת, שלאחר מספר שעות הביאו לך את בתך כשהייתה עטופה בבגדים.

לאה: עטופה בחיתול, ומטפחת ככה על הראש, והאחות אמרה לי -

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

מחר אני אביא לך אותה עם סרט אדום. אני לא אשכח את זה,
 כי היה לה שערות.

היו"ר: זאת אומרת בגדים התכוונת למה שמלבישים לתינוקות

כ.ה. מימון: חיתולים

לאה: חיתה עטופה בחיתול. אז היו עוטפים ככה עם הידיים סגור.

היו"ר: את שמעת על ד"ר פוקס מאז, האם הוא חי או לא?

לאה: לא יודעת.

היו"ר: לא יודעת.. זאת אומרת כבר למחרת חלידה הוא הודיע לך
 שהיא נפטרה.

לאה: הוא הודיע לי בבוקר. בשמונה וחצי - תשע. ככה הוא הודיע.
 אבל כשהוא ניגש אלי הצורה שהוא ניגש אלי, זה כבר אומר
 שפה היה משחו.

היו"ר: טוב, על זה אי אפשר לבנות.

לאה: חבל לי שלא...

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

היו"ר: תגידי לי. בכל זאת את ראית אותה כאשר הביאו לך אותה
 לראשונה עם החיתול?

לאה: כן, כן ראיתי אותה.

היו"ר: איך היא נראתה לך?

לאה: בסדר. תינוקת, בסדר 3.050 ק"ג היא חיתה. מה היה יכול
 להיות לא בסדר.

היו"ר: חיתה 3.050 ק"ג?

לאה: כן.

היו"ר: וכבר למחרת בבוקר,

לאה: בבוקר, אמרו לי שהיא מתה. אין סיכויים.

היו"ר: הרופא אמר?

לאה: הרופא.

היו"ר: כמה נשארת עוד בבית החולים?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

לאה: לא זוכרת. לא יודעת כמה ימים הייתי.

חיו"ר: כשעזבת את ביקשת איזה מסמך? ולא נתנו לך

לאה: לא, לא ביקשתי שום דבר, ולא נתנו לי שום דבר.

חיו"ר: אבל לא ביקשת.

לאה: לא ביקשתי, לא ידעתי שצריך לקחת מסמך, משחו. שום דבר לא נתנו לי. אנחנו היינו אז יותר פרימיטיביים מאשר היום. היינו קצת יותר פזורים, לא היינו כמו...

חיו"ר: החורים שלך היו תושבי הארץ?

לאה: החורים שלי באו מרוסיה.

חיו"ר: מרוסיה?

לאה: כן.

חיו"ר: באיזה שנה?

לאה: '36. אנחנו באנו דרך אפגניסטן.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

היו"ר: טוב, תודה רבה לך.

כ.ה. קובל: מי עכשיו? יצחק בשארי?

העדה - הגב' שושנה בשארי

כ.ה. מימון: את יכולה לשבת אם את לא יכולה לעמוד. את יכולה לשבת.

כ.ה. קובל: תקרבי את הכסא לדוכן,

_____: כן, בוקר טוב קודם כל.

כ.ה. קובל: מה שמך בבקשה?

שושנה: בשארי שושנה.

היו"ר: העדה חבאה, בשארי שושנה בתיק 144/96. אני מזכיר לך שעלייך לומר את האמת, את כל האמת ורק את האמת.

שושנה: כל האמת. כל האמת, היה לי ילד ראשון, עד שנולד אחרי שלוש ימים, ונכנסתי ואני בהריון. אז אני ילדתי אותו, אנחנו באוהלים.

היו"ר: איפה?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

כ.ה. קובל: באוהלים. הוא נולד בארץ?

כן.

כ.ה. קובל: באיזה מחנה?

שושנה: במחנה א'.

כ.ה. קובל: בראש העין?

שושנה: כן, בראש העין. והיתה יהודית המיילדת. שנפטרה.

כ.ה. מימון: זה היה הילד הראשון שלך?

שושנה: הילד הראשון. כן. ונשאר אצלי כמה ימים, אחר כך לקחו אותו לחדסה. לחדסה, בשביל הקור, בשביל זה, אבל הילד בריא. אין לו כלום.

כ.ה. קובל: לחדסה בראש העין?

שושנה: כן. אז הייתי הולכת להניק אותו, בוקר ערב כל הזמן.

כ.ה. קובל: תיכף אחרי הלידה לקחו אותו לחדסה?

שושנה: כן, כמה ימים נשאר. כמה ימים נשאר באוהל.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

חיו"ר: כמה ימים או מיד אחרי הלידה?

שושנה: לא, לא. כמה ימים. יומיים שלוש. אחר כך לקחו אותו לחדסה.

כ.ה. מימון: כן.

שושנה: והייתי הולכת להניק אותו, רגיל. שעות מה שקבעו. אז במשך חודשיים ואני הייתי הולכת כל יום כל יום, בשעות. יום אחד הלכתי בערב, הנקתי אותו, ולקחו אותו למיטה. רגיל. אז הסתובבתי מאחורי החלון, ראיתי אותו מסתכלת, והלכתי הביתה. למחרת בבוקר, הלכתי. איננו. תראו לי את הילד, תביאו לי את הילד. אה... היו אחיות אחרות, אנחנו לא יודעים. איפה הילד. אבל הוא היה במיטה הזאת? בערב הינקתי אותו.

כ.ה. קובל: הוא תמיד היה באותה מיטה?

שושנה: באותה מיטה. באותה מיטה. אז ראיתי אותו גם יעני, בערב, באותה מיטה. וכל הזמן הוא באותה מיטה. אז טוב, בבוקר הלכתי לא נתנו לי. תנו לי. אני רואה את חמיטה חמיטה ריקה. איפה הילד?

כ.ה. קובל: ריקה, ואין בה גם תינוק אחר?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

שושנה: לא. היתה ריקה. תנו לי את הילד? אמרו - אנחנו לא יודעים, זה משמרת שניה. משמרת בוקר. נו, אז הלכתי הביתה. צעקתי ובכיתי, אף אחד לא ענה לי.

כ.ה. קובל: אבל אני רוצה לשאול אותך. את היית חודשיים הולכת להניק אותה

שושנה: להניק אותה יום יום.

כ.ה. קובל: אז גם חכרת את האחיות של כל המשמרות?

שושנה: תראי, חכרתי אותן, כל פעם מתחלפות.

כ.ה. קובל: אחמ...

שושנה: חכרתי אותן, מה אני אניד להן? אמרו - הילד לא יודעים איפה הוא. אולי לקחו אותו לבדיקות, אולי לקחו אותו זה, אנחנו לא יודעים. טוב, הלכתי לאוהל, נתנתי את בעלי, את החורים את זה. צעקנו הלכנו לשם, מה אומרים לי - הילד מת. איך מת?

כ.ה. קובל: מי אמר את זה? האחיות שחיו שם?

שושנה: האחיות, כן. והרופאים, ואני יודעת מי. אמרו מת. איך מת?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

בערב הינקתי אותו ולקחתי אותו למיטה, וראיתי אותו
 מאחורי החלון, ובבוקר מת. אין דבר כזה.

כ.ה. קובל: את חזרת עם בעלך תיכף?

שושנה: חזרנו תיכף עם הבעל עם ההורים עם כולם.

כ.ה. קובל: ואז, האחיות שהיו שם. אלה שקודם אמרו שהן לא יודעות
 איפה הילד, עכשיו הן אמרו שהילד מת.

שושנה: כן. ואחר כך שאלו את הרופא, ואני לא יודעת מי שאלו, אז
 הם אומרים - הילד מת. איך מת? תראו לי. מת - מת. תראו
 לנו. איך מת? ובערב ראינו אותו, ובבוקר איננו. הלכנו,
 הם הלכו ההורים וזה, תראו לנו - מת? אנחנו הולכים לקבור
 אותו. תראו לנו מת,

כ.ה. קובל: לא הראו לכם אותו?

שושנה: שום דבר. אמרו - זה מת.

כ.ה. קובל: לא שלחו אתכם גם לחדר המתים?

שושנה: לא כלום. לא שלחו אותנו לאף מקום, ואמרו בבוקר לקחו
 ילדים וחלכו לקבור אותם וזהו.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

כ.ח. קובל: מי אמר את זה?

שושנה: אני יודעת מי זה? מה שהיו. סתם. סתם אני לא בטוחה שהוא מת בשום אופן. איך הנקתי אותו בערב, ועוד ראיתי אותו במיטה בריא ושלם, ילד בגיל חודשיים ככה בריא, אין לו שום מחלה, אין לו שום דבר. וככה היה. ואנחנו לא מאמינים בשום אופן שהוא מת. בשום אופן.

כ.ח. מימון: תגידי, הספקתם לעשות לו ברית מילה? כן? איפה עשיתם את הברית מילה? בבית החולים?

שושנה: לא, לא. בבית.

כ.ח. מימון: הוצאתם אותו וחזרתם אותו אחרי הברית?

שושנה: עשינו לו את הברית והכל היה. המיילדת היתה יהודית קוראים לה.

כ.ח. מימון: זה אנחנו יודעים, זה אמרת כבר. איך קראו לילד?

שושנה: יחיאל.

כ.ח. מימון: יחיאל. יש ליחיאל הזה תעודת לידה? לילד? אתם קיבלתם?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

שושנה: לא נתנו שום דבר. כלום.

כ.ה. מימון: יחיאל, יחיאל. עכשיו, יש לכם בתעודת עולה, רשמו אותו. יש מספר תעודת זהות. אם יש תעודת זהות, אז תן לנו ואנחנו נצלם, ונחזיר לך את התעודה.

שושנה: הם לקחו, לקחו את התעודה תעודת עולה, ורשמו כאילו זה מת.

כ.ה. מימון: בסדר, אבל רשום שמו?

שושנה: כן.

כ.ה. מימון: על התעודה?

שושנה: בטח.

כ.ה. מימון: ויש לכם איזה ניירות אחרות שקשורות ביחיאל? בילד?

קיבלתם צו גיוס מחצבא?

_____ : לא.

כ.ה. מימון: לא קיבלתם?

שושנה: לא קיבלנו.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

כ.ה. מימון: ואחרי שאמרו לכם שהוא נפטר, זהו. יותר לא... לא
 חיפשתם בחברה קדישא, לא חיפשתם בשום מקום.

שושנה: חיפשנו, אף אחד לא אמר לנו כלום. אנחנו עוד היינו תמים.

כ.ה. מימון: ומחועדה הקודמת קיבלתם גם כן, מכתב שהוא קראו לו
 יחיא בועדה הקודמת.

שושנה: כן, יחיא.

כ.ה. מימון: יחיא. יחיאל יחיא זה אותו דבר?

שושנה: לא, זה יחיאל.

כ.ה. מימון: אז זה, יחיא היה?

שושנה: יחיא.

כ.ה. מימון: לא יחיאל?

שושנה: לא.

כ.ה. מימון: כי פה כתוב בשארי יחיא בן יצחק ושושנה.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

שושנה: כן.

כ.ה. מימון: אתם קיבלתם את המכתב הזה ששלחתם לנו?

_____ : כן.

כ.ה. מימון: כן, כן, יש לנו אותו. ואתם קיבלתם מחס, ואתם טוענים שאתם לא מקבלים את המסקנות של הועדה?

_____ : לא.

כ.ה. מימון: בסדר, בסדר. כי הועדה אומרת שהוא נפטר, ונקבר

כ.ה. קובל: כנראה נפטר.

כ.ה. מימון: כנראה...

שושנה: אבל איך נפטר, והוא בריא ושלם?

כ.ה. מימון: טוב, זה צריך לבדוק. צילמו את התעודה? יש תעודת זהות? הוא רשום פה?

היו"ר: כן, יחיא.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

שושנה: לא, לא. בתעודת זהות אנחנו קיבלנו אותה לבד. אחרי.

היו"ר: אה, יחיא נפטר. ככה כתוב.

שושנה: אמרו נפטר, אבל זה שקר.

כ.ה. מימון: מי מחק לכם פה בתעודה שהוא נפטר?

כ.ה. קובל: במחנה

_____ : ככה קיבלנו את התעודה.

שושנה: היתה תעודה אצלם

_____ : אנחנו היינו חדשים בכל הזמן.

כ.ה. קובל: אבל מי, את השם של יחיא, מי מחק וכתב נפטר?

שושנה: לא יודעים.

כ.ה. מימון: לא יודעים.

כ.ה. קובל: המנהל במחנה?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

שושנה: לא יודעים. אנחנו קיבלנו אותה ככה, וזה לא נכון. ואז נתנו לנו, היינו צריכים להסתדר לאיזה מקום, נתנו לנו עוד מיטה, ונתנו לנו מקום.

כ.ה. קובל: נתנו תלויים בשבילו?

שושנה: כן, בשבילו.

כ.ה. מימון: אבל אין לכם איזה מסמך בבית שרשום שם תעודת הזהות שלו?

שושנה: לא. לא נתנו. אנחנו היינו עוד באוהלים, ואנחנו לא מבינים כלום...

כ.ה. מימון: בסדר, אני רק שואל אם יש.

_____ : אני מסביר לך.

כ.ה. מימון: אם יש זה יכול לעזור.

_____ : אין.

כ.ה. מימון: אין, אין. אז מה יעזרו דיבורים?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

_____ : הכל היה בזה של הסוכנות.

כ.ה. מימון: אתה גם לא יודע מי מחק שמה?

_____ : לא.

כ.ה. מימון: לא יודע. אתם הייתם שמה אצל בדיחי, שהיה המנהל?

_____ : כן, כן.

כ.ה. מימון: אחרי שהילד שאמרו לכם?

_____ : כן.

כ.ה. מימון: ואיש לא עזר לכם בעניין הזה?

שושנה: לא.

היו"ר: נדמה לי שאת אמרת את שם המשפחה של יהודית. את ידעת את
 השם של המשפחה שלה?

שושנה: לא,

כ.ה. מימון: היא כבר נפטרה.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

שושנה: היא נפטרה.

כ.ה. מימון: יש רחוב על שמה בראש העין, נכון?

שושנה: כן.

כ.ה. מימון: יהודית המיילדת.

שושנה: כן. היא את כל הילדים שלי, היא יילדה אותם.

כ.ה. מימון: כן, עשו רחוב על שמה. זאת אומרת שכיבדו אותה מאד.
 אבל היא כבר בעולם האמת.

כ.ה. קובל: טוב.

היו"ר: תודה רבה.

כ.ה. מימון: תודה רבה לך.

היו"ר: אה, עד שלמדתי שדיאמנטה זה שם פרטי,

כ.ה. קובל: זה יחלומה.

היו"ר: אה, כן. לא אבל זה במקום סגרון יש ששי, משחו כזה.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

היו"ר: שמך שרה גאשה?

_____: לא, אני סגרון דיאמנטה.

כ.ה. קובל: תיק 151.

העדה - הגב' דיאמנטה סגרון

היו"ר: סגרון דיאמנטה?

דיאמנטה: כן.

היו"ר: העדה הבאה היא הגב' סגרון דיאמנטה, בתיק 151/96. אני מזכיר לך שעליך לומר את האמת, את כל האמת, ורק את האמת.

דיאמנטה: שלום לכם כבודו. אנחנו גרנו

היו"ר: חכי, לא, רגע. לא שומעים.

כ.ה. קובל: קצת לחתחק מהמקרופון.

דיאמנטה: הילד, ילדתי אותו במרסיליה, לא פה.

כ.ה. מימון: במרסיי?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 25 במרץ 1996

דיאמנטה: כן.

כ.ה. קובל: בדרך לארץ?

דיאמנטה: כן, כשבאנו לארץ, במרסיי ישבנו שמה 4 חודשים נדמה לי. וחילד, הגענו לפה לארץ ביום חג העצמאות.

כ.ה. קובל: בשנת '49?

דיאמנטה: אני חושבת.

כ.ה. מימון: כן.

דיאמנטה: והיינו למטה למטה בתוך האניה, נגבה, ועלינו הגענו ב-3 לפה. העלו אותנו למטה. הילד כנראה לקח דלקת מהאוויר, זה בחיפה. ואמרו - היום יום העצמאות בחיפה אנחנו לא יכולים להוריד אותכם, עד שיעבור הצעדה. ואחר כך מי שהורידו אותנו לקחו אותנו לסנט לוקס בטירה, ושמה הילד לקח דלקת בריאות. לילה שלמה משתעל, חזק חזק. בבוקר אמרו לי - תיקחי אותו לרופא. לקחתי אותו לרופא, לקחו לי אותו

כ.ה. קובל: איפה הרופא? בסנט לוקס?

דיאמנטה: כן, לקחו לי אותו באמבולנס, ככה לקחו לי אותו. לקחו

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 25 במרץ 1996

אותו לבית חולים.

כ.ה. מימון: רמב"ם?

דיאמנטה: כן, רמב"ם. נשאר שמה חודשיים. חודשיים, אני היתה לי ילדה קטנה, בת שנה ושלושה חודשים, אני לא הלכתי לו, רק אבא שלו הלך. האבא שלו היה הולך היה רואה אותו רק פעם בשבועיים. ומתוך זכוכית, לא נוגעים בו.

כ.ה. מימון: פעם בשבועיים ביקר אותו?

דיאמנטה: כן, זה זמן ככה היה. ועם זכוכית, לא נוגעים ולא נכנסים.

כ.ה. מימון: דרך החלון.

דיאמנטה: דרך החלון. כל פעם יגיד לי מה שלומו, יגיד לי יותר טוב. שאלתי מה שלומו? אמר - אמרו לי ביום רביעי הבא, לא תבוא אליו פעם בשבועיים, תבוא תביא לו בגדים, ותיקח אותו. עכשיו, הילד בריא בסדר. הלך ביום רביעי על השמונה ימים, מצא את המיטה ריקה. איפה הילד? אני הבאתי לו בגדים בשביל לקחת אותו. אמרו לו - מת. מת? בעלי המסכן היה בזמנו היה קצת מטומטם. אמרו לו - מה אתה בוכה, לך אל האוהל, והוא לא שאל יותר. לא שאל יותר. איפה הילד

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 25 במרץ 1996

אמר כשהוא בא. מצאתי אותו בוכה, אמרו לי - מת. המיטה
 ריקה, והילד אמרו לי מת.

הלך פעם אחרת, אמרה - לך תראה אותו. לא שלחו לנו לא
 לקבור אותו, כרטיס. בזמנו היה בכרטיסים כל האוכל, כל
 זה. נתנו לנו את הכרטיס שלו, עד שיהיה, נתנו לנו את
 המיטה או הדברים שאנחנו הולכים למושב. אנחנו החזרנו
 אותם. אם הילד מת מה נעשה בזה?

כ.ה. מימון: אתם אז הייתם כבר בפרדס חנה?

דיאמנטה: היינו בפרדס חנה.

כ.ה. מימון: זאת אומרת שהילד היה ברמב"ם, אתם עברתם מסנט לוקס
 לפרדס חנה?

דיאמנטה: כן.

כ.ה. מימון: בשביל זה האבא ביקר אותו רק פעם בשבועיים? כי רחוק
 וקשה?

דיאמנטה: לא לא רחוק. רק הם אמרו לו פעם בשבועיים לבקר אותו. לא
 רחוק. ואחר כך גם כשבאנו נולדו לי שתי בנות, לא רשם
 אותן. לא מוצא את הבנות. וילד אחר כך מאיפה נביא אותו?
 תמחקו לי את הילד, ותשאירו את הבנות, בשביל משרד הפנים.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

ככה עשה. ומחקו לו את הילד ורשמו לו את שתי הבנות
 שנולדו.

היו"ר: אבל פה כתוב, שבשנות ה-80 הלכתם לברר

דיאמנטה: הלכנו לברר אבל לא

היו"ר: ומצאתם שהוא רשום שהוא עזב את הארץ?

דיאמנטה: כן. הלכנו לברר, אמרו עזב את הארץ. בשנת '65, ולא
 יודעים לא אמרו איפה.

היו"ר: יש לכם את החעתק של התעודה הזו?

כ.ה. קובל: כן,

כ.ה. מימון: תתנו לו בבקשה שיצלם.

כ.ה. קובל: לא, את התעודה שעזב את הארץ, את זה לא שלחתם.

כ.ה. מימון: לא, לא. לא שלחתם לנו.

כ.ה. קובל: שלחתם לנו רק חעתק של תעודת העולה,

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

דיאמנטה: הכל יש.
 (מדברים ביניהם)

כ.ה. מימון: מי זה ששי? זה האבא ששי? כן?

כ.ה. קובל: אבא ששי.

כ.ה. מימון: אה, פה כתוב עזב. וכל השמות האלה זה משפחה שלכם.
 אה, זה כל הסגרונים שישנם.

כ.ה. קובל: זה חלק מהמרשם.

היו"ר: צלם את זה.

כ.ה. קובל: מספר תעודת הזהות שלכם מתחיל ב-4? לא, יש פה...

_____ : 04, כן.

כ.ה. קובל: 04, כן.

כ.ה. מימון: איפה את רואה 04?

כ.ה. קובל: ליד אברהם. וכתוב 04. אז כולם 04. 211696, זה של ..

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

כ.ה. מימון: טוב, זה מספרים רצים. אתם קיבלתם איזה צו גיוס אחרי
 17 שנה?

דיאמנטה: לא, לא קיבלנו כלום. לא צו גיוס, לא תעודת פטירה לא
 כלום.

כ.ה. מימון: ושום מסמך מהממשלה או משחור?

דיאמנטה: רק הילד שלי בחורף הלך למשרד הפנים לבדוק, אמרו

כ.ה. מימון: כן, זה היא אמרה. כן. וקיבלתם כאילו שהוא עזב את
 הארץ ב-65'?

דיאמנטה: לא, זה לא. זה הלך למשרד הפנים, אמרו לו - שם יש, מספר
 תעודה יש, אבל לא נתנו לו כלום, לא יכולים לתת עד שלא
 יהיה צו בית המשפט.

כ.ה. קובל: אח... ..

דיאמנטה: עד שיחיה צו בית המשפט.

_____ : צו לפתוח את התיק ולראות מהו

כ.ה. מימון: איזה תיק? אימוץ?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

_____ : ממשרד הפנים.

כ.ה. מימון : ממשרד הפנים.

כ.ה. מימון : טוב, יש את התעודת זהות שלו, נכון?

דיאמנטה : כן.

כ.ה. מימון : זקן, זה אחד יותר גדול היה ממנו

_____ : כן, אחר כך אברחם, ואחר כך... (לא שומעים)

כ.ה. מימון : הוא?

כ.ה. קובל : הוא הילד הרביעי.

כ.ה. מימון : כן.

היו"ר : טוב, תודה רבה לכם.

_____ : תודה רבה לכם.

כ.ה. מימון : שלום, איזה תיק? 150?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 25 במרץ 1996

כ.ה. קובל: כן.

היו"ר: טוב, העד הבא מר

כ.ה. קובל: מנשה דניאל

היו"ר: מנשה דניאל, בתיק 150/96.

העד - מר מנשה דניאל

כ.ה. מימון: דניאל זה שם המשפחה?

מנשה: כן.

היו"ר: כן, הפניה נוגעת לבת

מנשה: נכון.

כ.ה. מימון: כרמלה

היו"ר: כרמלה, שנולדה בפברואר '52.

מנשה: '52.

היו"ר: בבית חולים ברמב"ם בחיפה. היא נולדה שם, ולקחו אותה

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

הביתה ואחרי 5 שבועות היא חלתה?

מנשה: אחרי שנולדה לקחנו אותה הביתה, 4 שבועות היתה בבית

היו"ר: זה מה שאמרתי

מנשה: כן, אני לא הבנתי אותך אולי.

היו"ר: אחרי 5 שבועות היא חלתה שוב, חלתה, ולקחתם אותה שוב

מנשה: לבית חולים.

היו"ר: בית חולים רמב"ם. סבלה משלשולים?

מנשה: נכון.

היו"ר: טוב, תספר איך השתלשלו העניינים.

מנשה: כשלקחנו אותה לבית חולים, אני הייתי מבקר אותה יום כן ויום לא. אותו יום שלא הייתי מבקר הייתי מטלפן. יום אחד, שאני ביקרתי באותו שבוע, נשארה סך הכל שבועיים. שבוע שני שאני ביקרתי, התחילו להגיד לי שהיא מתקדמת לבריאות. מצבה יותר טוב. טלפנתי אותו היום, אמרו לי שהיא מתקדמת לבריאות, עוד יום יומיים אתה תיקח אותה

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

חביתה. אני באתי חביתה שאלתי את אשתי, אשתי שאלה אותי אם אני טלפנתי, אמרתי לה - כן. אני רוצה ללכת חיום לבית חולים. ביקשה ממני שלא אלך חיום, נלך מחר, אני רוצה לבוא איתך מחר. אשתי לא יכלה ללכת לבד. היא לא יודעת את הדרך.

למחרת חזרתי מהעבודה, אכלתי, לקחתי את אשתי, נסענו לרמב"ס. אני רואה את הילדה לא במיטה.

חיו"ר: לא במיטה.

מנשה: לא במיטה. אני שואל איפה הילדה? יצא אח אחד אמר לי - אתה לא קיבלת מברק? אמרתי לו - לא. אמר לי - הילדה מתה בלילה. איך שאמר לי הילדה מתה בלילה, אשתי נפלה. התעלפה ממש. התחילו לטפל בה, חיכינו איזה תקופה של רבע שעה, חצי שעה, לקחתי מונית חביתה. התחלתי לטפל באשתי, מאז אשתי עברה צרות צרורות. היה לה התקפות יום כן, יום לא, לפעמים יום אחרי יום. 4 ניתוחים עברה, ולא היה לה כלום. פעמיים כליות, אמרו לי אפילו כליה הרוסה, ולא היה כליה הרוסה. אמרו לי יש לה אבן. לא היה לה אבן. כיס המרה, לא היה כיס המרה. בסוף, אחרי כל כך הרבה בתי חולים שאני סבלתי, וכל כך הרבה בתי אבות שלקחתי אותה בסוף של החיים שלה, הוציאו שיש לה סרקואיד. מחלה שזה קשורה לסרטן. אבל זה גם לא היה נכון. שהיא מתה, ביקשו ממני לנתח אותה. אז אני ידעתי שזה גם לא נכון. אז אני אותו זמן הראש שלי

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

היה עם אשתי, לא היה איזה בילינסון, ולא היה מרפאת יצחק
 מנתניה, לא היה מקום שלא הייתי.
 אני שכחתי, שאמרו לי הילדה מתה, היה לי בעיות. לפני זה.
 אני לא... הם לא אמרו לי, לא דיברתי, הבעיה שלי היה אך
 ורק לאישתי. באותו זמן נולד לי 4 ילדים.

כ.ה. מימון: יותר גדולים מכרמלח?

מנשה: יותר קטנים.

כ.ה. מימון: אה, היא הכי גדולה? כרמלח?

מנשה: לא, היה לי ילדה אחת אני הבאתי אותה מעירק.

כ.ה. מימון: אה... .

מנשה: מרים. ואחרי מרים היה לי שמשון מת בבית חולים עפולה,

כ.ה. מימון: אבל קיבלתם את הגופה שלו?

מנשה: כן. למח אני לא התעניינתי גם בילדה? אני קברתי אותו.

כ.ה. מימון: כן.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

מנשה: והיה לי משהו בראש, שאני כבר, לא ידעתי איך לצאת מזה.
 הילד מת לי בידיים. הוא היה בבית חולים עפולה

כ.ה. מימון: הוא יותר קטן מכרמלה?

מנשה: יותר גדול. יותר גדול מכרמלה.

כ.ה. מימון: אז למה כרמלה לא קיבלת את הגופה?

מנשה: לא אמרו לי, ואני גם היה לי, אמרתי לך את מה שחיה לי.
 אני אספר לך על הילד. אני הייתי, אני ידעתי שהילד ימות.
 למה ידעתי? שאנחנו גרנו במצב כזה, שאף בחמה לא יכולה
 לגור. הייתי על יד עפולה, מעברת יזרעאל, היה לנו צריף
 מפח. הצריף הזה, תביא כבשה, כבשה לא יכולה לגור בו.
 ביום חם, אש. בלילה קר.

כ.ה. מימון: גם כשכרמלה נולדה הייתם במעברת יזרעאל?

מנשה: לא, הייתי במעברת קרית נחום, על יד חיפה. היה לי צריף
 מקרשים, פחות או יותר היה חיים נורמלים. לא היה, אפשר
 לחגיד שאפשר לחיות עם זה.

כ.ה. מימון: אתם עליתם מעירק, מתי?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

מנשה: אני עליתי מעירק בינואר '51.

כ.ה. מימון: אהה...

מנשה: ופה גם היה לי בעיה. לילה ראשון שאני הגעתי לשדה התעופה אני נתתי שתי דירות, רבותי. אני באתי עם 140 לירות שטרלינג. צ'ק בכיס. אחד, 120 מותר היה לי להביא, ו-20 נתתי לאחותי, לא היה לה כסף. לקחו ממני את חכסף נתנו לי 140 לירות פה של ישראל, והורידו ממני כל לירה מיל. באותו זמן בתל אביב יכלתי למכור אחד בשמונה. 1,100 וכמה הייתי מקבל. גולדה מאיר, מכרה דירות ב-500 לירות בקרית חיים, עם פפו. אותו אנשים שישבו בשדה התעופה גנבו לי את חכסף. למה? מאיפה ידעתי עליהם? מישחו, סיפרתי למישחו - אמר לי תן לי את התעודת עולה שלך. אני נותן לו, אומר לי - אדוני, גנבו לך את זה. זה לא נכנס לאוצר המדינה. היה לי עוד כאבים הרבה יותר ממה שגנבו את זה. לא פחות. לא נכנס לאוצר המדינה.

היו"ר: אבל נשאלת למה לא טיפלת באיזה מסמכים בקשר לכרמלה?

מנשה: עוד לא היה.

היו"ר: רגע אחד. ואתה אמרת שהיו לך כל הזמן צרות עם אשתך, ולא יכולת את הראש שלך לתת לבעיה הזו. אבל אשתך נפטרה ב-

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

1991

מנשה : נכון .

היו"ר : וכרמלה נפטרה ב-52'?

מנשה : נכון .

היו"ר : זאת אומרת, 40, 39 שנה .

מנשה : אני הייתי בצרות .

היו"ר : אז, מזמן שכרמלה נפטרה, ולא נתנו לך בבית חולים שום מסמך?

מנשה : שום מסמך לא קיבלתי .

היו"ר : אחרי זה לא הלכת לקבל איזה מסמך שהוא?

מנשה : לא קיבלתי מסמך, לא קיבלתי תעודת פטירה. לא קיבלתי איך נפטרה ומה נפטרה. לא רק זה. אני האמנתי אמונה שלמה, בוא נדבר את האמת. אני האמנתי אמונה שלמה שהיא מתה. חלס, גמרנו, מתה. אבל

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

כ.ה. מימון: אז מה קרה שפנית

מנשה: אבל לפני 10 שנים, שאני שמעתי את חבעיה שחתעוררה, אני

היו"ר: חבעיה הכללית

מנשה: כן. אני הייתי עובד בבתי זיקוק מנהל עבודה. היה לי איזה עובד עובד איתי, אשתו עבדה במשרד הפנים. היה בחור טוב, ביקשתי ממנו שיעזור לי, יביא לי משהו, מסמך משהו מזה. אז הוא רצה לעזור לי, ופנה לאשתו. אשתו עשתה מאמץ, היא אמרה - היא לא יכולה לעזור לי, זה ענין של ארכיון בירושלים. זה ענין תסבוכת שלמה. עד שאני יכלתי להגיע לחנה.

היו"ר: אז התייאשת.

כ.ה. מימון: תגיד מנשה. אתם כשחיא יצאה מבית חולים, אחרי שחיא ילדה אותה, אתם קיבלתם בטח איזה תעודת לידה, ודברים כאלה.

היו"ר: הוא אומר שלא.

מנשה: לא נשאר לי שום דבר.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 25 במרץ 1996

כ.ה. מימון: אה, לא נשאר.

מנשה: שום דבר.

כ.ה. מימון: אתה גם לא יודע את תעודת הזהות שלה?

מנשה: אפילו לא היתה רשומה בתעודת הזהות שלי. המצב היה כל כך.. לא הרבה זמן. 6 שבועות, לא הספקתי לעשות את כל הסידורים האלה. זאת אומרת, אפילו לא 6 שבועות, נגיד 4 שבועות היתה בבית. אחרי 4 שבועות

כ.ה. מימון: אם תחפש בבית, אתה יכול למצוא תעודה שלה? משהו בבית

מנשה: חיפשתי. אפילו שאני.. מצאתי תעודת לידה של שושנה ושל תקוה, ושל דליה, שנולדה אחריה

כ.ה. מימון: לא מצאת?

מנשה: לא מצאתי את שלה.

כ.ה. מימון: טוב.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

היו"ר: טוב, תודה רבה לך.

מנשה: גם לכם.

_____ : אפשר לקבל תשובה?

היו"ר: אנחנו שומעים עדויות, אבל תשובות זה יקח עוד זמן.

יששכר: טוב, תודה רבה לכם.

העד - מר רצבי יששכר

היו"ר: העד הבא, מר יששכר רצבי.

יששכר: נכון.

היו"ר: בתיק 147/96. אני מזכיר לך שעליך לומר את האמת, את כל האמת ורק את האמת.

יששכר: מקבל עלי.

כ.ה. קובל: זה בענין אחיד?

יששכר: בענין אחי.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 25 במרץ 1996

היו"ר: תראה, בענין השמות, אני קצת מבולבל. אתה יששכר רצבי,
 החורים ניסים בן ניסים סאלם,

יששכר: אני מוכן לחביר

היו"ר: ושרה זוהרה האם. יש גם תעודות הזהות. אתה שינית את
 שימך?

יששכר: שמי הפרטי כשעליתי מתימן, לא היה יששכר אלא היה שוקר,
 אם כותבים אותו נכון אז זה שחר, אבי המנוח חוסיף לי י,
 וש' בהתחלה, והפכתי להיות יששכר.

כ.ה. מימון: איך היה שוכר? ש' ו' ק' ר'?

יששכר: זה ככה כותבים. אבל במקור, זה צריך להיות ש' כ' ר'.
 נכון שכותבים אותו פה שוקר. ואני שיניתי את זה פה, לא
 אני אלא חורי. כשהייתי קטן יותר. שינו לי אותו ליששכר.
 שם המשפחה היה משובש לחלוטין, שמו של אבי המנוח הפרטי
 היה ניסים. שם אביו גם כן ניסים, ושם סבו היה סאלם.
 ומכאן כתבו אותו בתעודת העולה, ניסים ניסים סאלם. סאלם
 זה לא שם המשפחה אלא כנהוג אצל עולי התימן

כ.ה. מימון: שם הסבא.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

יששכר: אבא, וסבא. ולכן נוצר שיבוש וחשם סאלם ליווה אותנו זמן מסוים.

היו"ר: פשוט רציתי לדעת אם אתה שינית את חשם.

כ.ה. מימון: אבל איך הגיע רצבי?

יששכר: ולימים בשנת 1955 לאחר שמצאתי בספר עתיק יומין את אילן היוחסין המשפחתי, שהגיע בסופו של דבר, אל רצבי, אז הפכנו אותו לרצבי, ביוזמתי ובהסכמת כל המשפחה. ומאז אני רצבי וכל המשפחה גם כן.

היו"ר: כן, כל המשפחה?

כ.ה. מימון: הפך לרצבי?

יששכר: נכון, בשנת 1955, אולי אני טועה וזה היה 1956.

כ.ה. מימון: טוב, זה כבר לא חשוב.

היו"ר: אתם עליתם מתימן?

יששכר: אני יחד עם הורי, ויחד עם סבתי ז"ל עלינו מתימן ב- 5/9/49 בדיוק. כעבור שלושה חודשים בדיוק, ואני אומר את

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 25 במרץ 1996

זה היום לאחר שאני כבר מצאתי מסמך, המסמך בתעודת העולה של הורי, כעבור שלושה חודשים בדיוק מיום עלייתנו ארצה, כלומר ב-5/12/49, אני חוזר ב-5/12/49 נולד אחי ישראל.

כ.ה. מימון: איפה?

יששכר: הוא נולד במחנה העולים פרדסיה בית ליד, בלידה ביתית, על ידי מיילדת ביתית,

כ.ה. מימון: כל המשפחה הועברה מהשדה לפרדסיה?

יששכר: כל המשפחה, שכללה את הורי, אותי ואת אחי ישראל ואת סבתי, עברנו ב-28/2/50 בדיוק, ממחנה העולים בית ליד פרדסיה, למחנה האוהלים בכפר סבא.

כ.ה. מימון: מתי עברתם לכפר סבא?

יששכר: ב-28/2/50.

כ.ה. מימון: לא, לא. אבל כשישראל נולד, הוא נולד בפרדסיה?

יששכר: בחלט. ועלינו יחד איתו למחנה האוהלים בכפר סבא. לא עלינו אלא עברנו בעצם.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

כ.ה. מימון: אח, כשהוא היה כבר בן 9 חודשים.

יששכר: לא בן 9 חודשים אדוני. הוא נולד בדצמבר, הוא היה בסביבות ה-3 חודשים בערך.

כ.ה. מימון: אתם כותבים פה, בהיותו בגיל 8-9 חודשים, כאשר המשפחה שהתה בכפר סבא

כ.ה. קובל: כאשר היא שחתה לא כתוב שהוא עבר אז.

יששכר: אני אולי אנסה להבחיר. זה כבר יותר מה קרה לו אודותיו.

כ.ה. מימון: בסדר, בסדר.

יששכר: אני רוצה לומר לכם, שכתבתי את המכתב היו חסרים לי מסמכים מקוריים, שיכלו אולי לתת לי אימות להרבה מאד נתונים. ומזה חודש ימים בעצם, אני בונה את הדברים שלי בעצם אני בונה את הדברים שלי על מסמכים מקוריים ומדוייקים שאני יכול להציג אותם בפני הועדה. שאחי נולד, הייתי בן 7.5 בערך, תלמיד בכיתה ב', ילד שעמד על דעתו, זוכר את האח. אפילו עזר בטיפולו ובגידולו, זוכר את מהלך העניינים. בגיל 8.5 חודשים אולי 9 חודשים, כאשר כבר היינו במחנה האוהלים בכפר סבא, אחי חש שלא בטוב, למיטב זכרוני הוא סבל מבעיות של חתקרות.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

יתכן מאד, היום אני אולי, לאחר שתיחקרתי את אימי, שהוא גם סבל מבעיות נשימה קלות, הוא הועבר באמצעות עובדת קהילתית בשם בלחה ביחד עם אימי זהירה, היום שרה. הועברו דרך קופת החולים המקומית בכפר שבא לבית החולים לילדים ויולדות ביפו על שם דג'אני. זה היה בסביבות אוגוסט, אולי ספטמבר 1950.

כ.ה. קובל: תרחק איזה 5 ס"מ מהמקרופון

יששכר: כעבור 10 ימים אולי שבועיים ובפרק הזמן הזה, לא אימי לא אבי ולא אני ולא אף אחד מהמשפחה, לא ביקר ולא שמע אודות הילד, כעבור 10 ימים עד שבועיים, הגיעה אלינו ידיעה בעל פה, ואני מדגיש בעל פה, באמצעות שליח כנראה מטעם בית החולים, שהעביר את ההודעה לשליח נוסף, מקומי. פעיל מקומי יתכן בקהילה, וההודעה נמסרה לחורי, שישראל נפטר בבית החולים.

חורי לא טרחו, וגם לא קיבלו לא תעודת פטירה, לא סיבת פטירה, לא ידעו על מקום קבורתו. האם נקבר וחיכן. איך האנשים מאמינים, שלא הכירו את כללי ההתנהגות בארץ, ישבו שבעה, מבלי לבדוק ומבלי לשאול ולאחר זמן מסוים אפילו החזירו את כרטיס האספקה של הילד, למועצה המקומית אז כפר שבא, ללשכת הסעד, כפי שידוע לוועדה, כל אדם קיבל שם כרטיס כדי לקבל אספקה. ושר האספקה דאז, דב יוסף חמנוח, החזירו את הכרטיס, ובידי גם אישור מחמועצה המקומית כפר

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

סבא, בחתימתם שמאשרים את כרטיס הילד ישראל סאלס ז"ל.
 ובזה בעצם נכון לאותה תקופה נגמר הפרק.
 עם השנים, אני כילד שחלך והתבגר וחי עם המשפחה, קיבל
 בעצם את התחושה הכללית בבית, שאכן הילד מת. ונקבר היכן
 שהוא. ההורים לא התעניינו

כ.ה. מימון: לא הלכו אחרי זה לבדוק איפה הוא נקבר

יששכר: אני חוזר ואומר הם לא הלכו לבדוק. לא רק היכן הוא נקבר,
 ומה קרה. הם בעצם לא בדקו שום דבר.

כ.ה. מימון: הם גם לא ביקרו אותו כשהוא היה...

יששכר: לא ביקרו אותו גם כשהיה חולה, לפי דעתי משלוש סיבות:
 אבי המנוח היה אדם דתי ביותר. האמין שהחודעה היא אמיתית
 לחלוטין, לא בדק ולא חקר קיבל את הדברים, ישב שבעה ובזה
 נגמר הסיפור.

הבעיה התחילה להתעורר בעיקר אצל הילדים, בעיקר אצלי
 ואצל אחיותי, לפני מספר שנים. כאשר הנושא שב ועלה
 לכותרות. היה מקרה מסוים, שבבמה מסוימת בראש העין, עלה
 איזה גבר, בסביבות ה-30, שאמר שהוא מוכן לחשוף את עצמו,
 כי הוא מחפש את הוריו. באותה תקופה היו אלי חרבה מאד
 פניות, שמשום מה ניסו לקשר אותו אלי, ניסו לומר שדמיון
 ביני לבינו הוא דמיון מפתיע. שגם קולו שנשמע ברדיו, זחה

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

לקולי. בעצם, מאותה תקופה אחיותי ואנוכי התחלנו לבדוק
 מה ניתן לעשות.

התחקיתי אחרי אותו אדם, והקמתי איתו אפילו קשר, זה אולי
 ענין שולי, כי בסופו של דבר לא יצא מזה כלום. אבל אני
 רוצה להדגיש שמאותה תקופה, אנחנו הילדים, התחלנו קצת
 לחטיל אולי ספק במה שהאבא והאמא אמרו לנו שחם משלימים
 עם העובדות. ניסיתי לשכנע את ההורים לעשות בדיקות דם,
 ההורים - האבא, לא הביע עמדה, האמא אמרה אני חושבת שהוא
 מת - ואם הוא חי שיהיה בריא איפה שהוא נמצא. זה נתן לנו
 שוב תרדמה של מספר שנים. שלפני כחודש ומשחו החלטתי
 בעזרתה של אחותי לפנות לוועדה, ומסרתי את כל מה שהיה
 ידוע לי בעל פה.

מאז שכתבתי את המכתב, מצאנו במסמכים של אבי חמנוח, את
 תעודת העולה, המקורית. שמכילה הרבה מאד רישומים אותנטיים
 ומצאנו גם שני מסמכים נוספים, מסמך אחד שהוא תעודת
 העליה, ומסמך שני זה התעודה שחזכרתי אותה קודם, כרטיס
 האספקה שלו מהמועצה המקומית.

כ.ה. מימון: שם מופיע גם מספר תעודת הזהות שלו?

יששכר: לא מופיע תעודת הזהות שלו באישור הזה של המועצה
 המקומית. מופיע רק שמו - ישראל סאלם, בתוספת המילה ז"ל.

כ.ה. מימון: אה, בתעודת העולה לא מופיע ?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

יששכר: בתעודת העולה יש מספרי זיהוי רצים, של האבא אחריו האמא, אחריהם אנוכי, ואחר כך אחי ישראל, ואחר כך סבתי. מספרי הזיהוי הם עוקבים

כ.ה. מימון: גם של ישראל?

יששכר: גם של ישראל

כ.ה. מימון: למרותש הוא נולד בארץ?

יששכר: הוא נולד בארץ. הוא נולד בדצמבר '49, כל המשפחה, קיבלה מספרי זיהוי רק ב-28/2/50 לאחר שהוא נולד

כ.ה. מימון: אז יש לך את מספר הזיהוי?

יששכר: יש לי את מספר הזיהוי. אני גם רוצה לחמשיך ולהוסיף. בעצם, הועדה לא יודעת כי בשבועיים האחרונים עשיתי מאמצים נוספים לנסות ולדלות פרטים נוספים. מעבר למה שאמרתי בתעודת העולה.

הגיע אלי אינפורמציה שמקורה במרשם התושבים שביולי, אני מדגיש ביולי 1963 חשם חמלא של אחי, עדיין ישראל סאלם, עם מספר הזיהוי שלו חמלא, ותאריך לידתו דצמבר '49,

כ.ה. מימון: עזב את הארץ

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמםשל ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 25 במרץ 1996

יששכר: וליד שמו כתוב - היגר. אני לרגע קפצתי מרוב התרגשות, ואמרתי לעצמי - הנה אולי סוף סוף יש פה משחן. ניגשתי למשרד הפנים באזור מגורי בכפר סבא, הצגתי את עצמי כאחיו של ישראל סאלם, ואמרתי שאני מבקש אישור ממשרד הפנים אם כתוב היגר שיתנו לי אישור שהוא עזב את הארץ. הפקידה, יש לי אגב מסמכים פה על כל הדברים האלה. הפקידה בדקה לי במסוף, דקות ארוכות, שמתני לב שחיא מתלבטת. מתרגשת אפילו. היא אומרת לי - אתה, בקשר לילדי תימן? לא רציתי לומר לה את זה, כדי שלא נימנע מקבלת האינפורמציה. אמרתי - אני מבקש את האינפורמציה בשבילי.

ובסופו של דבר היא הנפיקה לי מסמך, ובמסמך כתוב, מסמך רישמי ב-18/3/96 שהילד ישראל סאלם בן ניסים שזה אביו, נושא מס' ת.ז. המלאה שלו, ביולי 1963 חדל להיות תושב הארץ. המסקנה שלי היא פשוטה - שעד יולי בעצם, כנראה היה חי. או שאני לא יודע אולי מה היה איתו, בכל אופן זה מה שכתוב במשרד הפנים.

הדברים האלה מעוררים בי סימני שאלה. קודם כל, אם מישהו הזין את המחשב וכתב היגר, אני מניח שזה התבסס על משחן. כי איך אפשר להגר מן הארץ, ילד בן 13.5. ליד שמו כתוב היגר. ילד בגיל כזה לא יכול להגר לבד. אלא אם מישהו מסייע בידו. ואם המילה היגר איננה נכונה, אני לא יודע מדוע כתבו אותה. אם הילד נפטר, מדוע לא כתוב נפטר במשרד הפנים. אלה שאלות שמעלות בפנינו מחדש את השאלה האם באמת הידל ישראל סאלם אחי, נפטר כפי שקיבלנו את החודעה בעל

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 25 במרץ 1996

פה, או שמא הוא חי אולי תחת זהות שאולה, אולי באיזשחו
 אופן אחר, אלו שאלות פתוחות שלנו אין תשובות, ואנחנו
 מצפים מאד מהועדה להגיע לחקר האמת.

כ.ה. מימון: יש לך את כל המסמכים?

יששכר: כן.

כ.ה. מימון: תתן לו לצלם.

יששכר: אני כבר צילמתי לועדה את כל המסמכים הרלבנטיים, אני אתן
 את כל התיק.

היו"ר: טוב, תודה רבה.

יששכר: אגב, הצילומים האלה אין חותמת שזה מתאים למקור, אבל
 המקור בידי ואני מוכן להציג את המקור פה.

היו"ר: אנחנו מכירים את המסמכים האלה, זה לא גילוי חדש.

כ.ה. קובל: תודה רבה.

היו"ר: אנחנו לא נעשה הפסקה בשביל לקחת אויר קצת?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 25 במרץ 1996

כ.ה. קובל: אתה רוצה הפסקה?

היו"ר: בשביל אויר.

כ.ה. מימון: בשביל אויר ובשביל הסנדויץ'.

העד - מר יהושע שלמה

היו"ר: טוב, העד חבא, הוא מר יהושע שלמה, בתיק 135/96. מר שלמה, אני מזכיר לך שעליך לומר את האמת, את כל האמת ורק את האמת.

טוב, אני מבין מתוך הבקשות שלכם, שעליכם בדצמבר '49 לארץ, במסגרת עליות התימנים. וכשהגעתם לארץ אשתך ילדה בבית חולים ברנדיס בחדרה. זאת אומרת שהיא באה כשהיא חרה, כן? היא היתה בהריון. ואתם הגעתם בדצמבר, מתי היא ילדה?

שלמה: חודש שתי עשרה.

היו"ר: איך?

שלמה: חודש שתיים עשרה. בגלל היה שלג. חודש שתיים עשרה.

כ.ה. מימון: כמה זמן אחרי שהייתם פה? הוא אומר חודש שתיים עשרה?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

שלמה: אנחנו הגענו באלול.

כ.ה. מימון: זאת אומרת בערך 4-5 חודשים הייתם בארץ?

שלמה: כן.

כ.ה. מימון: בסדר, זה השאלה. זאת אומרת, אחרי שהגעתם לארץ 4-5 חודשים

שלמה: 4-5 חודשים

כ.ה. מימון: בסדר, אז האשה ילדה כשהייתם כבר בפרדסיה, כן?

שלמה: כן. לא אבל לקחו אותה לבית חולים ברנדיס.

כ.ה. מימון: בסדר, אבל המשפחה היתה בפרדסיה?

שלמה: כן, כל המשפחה. כל המשפחה.

כ.ה. מימון: לאן לקחו אותה ללדת?

היו"ר: לבית חולים ברנדיס בחדרה.

טוב, תמסור לנו את הפרטים. מה קרה?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

שלמה: היא, היה שלג והיתה אמא שלה ואמא שלי, היו יושבים כולנו בתוך הצריף הזה. אחר כך היה השלג הגדול התחילו לפחד. הלכתי הבאתי חבית אני מוריד את השלג, גמרתי עד שעה תשע-תשע וחצי. בינתיים נכנסתי אמרתי לאשתי - אני הולך להביא אוכל מן המטבח. אמרה - אני לא מרגישה טוב. פה כואב לי, פה כואב לי. באו אנשים שגרים הרבה זמן, אמרו לך תביא לה רופא. יבוא יבדוק אותה. הלכתי למרפאה, אני מספר לרופאה, אמרה - תביא אותה. אמרתי - אבל היא בהריון. איך אני יכול להביא אותה. אמרה - היא בהריון? לקחה התיק ובאה. אמרה - זה סימן לידה.

כ.ה. מימון: דבר למקרופון למה לא שומעים אותך.

שלמה: הלכה, בדקה אותה, ראתה סימן לידה. היא בעצמה הלכה למרפאה, הזמינה מגן דוד, בא.

כ.ה. מימון: הזמינה אמבולנס, מגן דוד.

שלמה: לקחנו אותה במגן דוד ואני תמיד עוזר לאשתי. אני תמיד עוזר לה איתה בלידה. הגעתי לבית חולים, אני מחזיק את אשתי, באה אחות אשכנזיה. אומרת - אסור, אסור. אני לא יודע מה זה אסור, לא יודע עברית, רק בערבית. באה אחת אחות תימניה, היתה שמה, אמרה - היא אומרת לך, תצא בחוץ.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

כ.ה. מימון: מה אמרה?

שלמה: היא אמרה - תשב בחוץ. היא דיברה תשב בחוץ. אבל אני לא יודע מה. אמרה - (בערבית). אמרתי לה - בסדר. היכיתי חצי שעה, אמרה - מזל טוב, יש לך בן. אמרתי - בסדר. חזרתי למחנה.

היו"ר: אשתך נשארה בבית חולים ברנדיס בחדרה?

שלמה: כן.

היו"ר: עם הבן?

שלמה: עם הבן. אחרי שבוע הלכתי לבקר את אישתי, הגעתי שמה, נכנסתי על המיטה, שלום שלום, מה נשמע? אומרת - בסדר. איפה הבן? אומר לי - לא ראיתי אותו בכלל.

כ.ה. מימון: מאז חלידה?

שלמה: מחלידה לא ראתה אותו בכלל. אחר כך התחלתי להתעצבן, נכנסתי לאחות אמרתי - איפה בערבית אני מדבר איתך. איפה הבן שלי? יש לה חלב, היא רוצה להניק אותו. אמרה - אסור. פה בארץ אסור. באה התימניה התחילה לדבר איתי בערבית, פה בארץ אסור רק עם בקבוק. לא נותנת. אני חולכת לאשתי, מה

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

פתאום רק בקבוק? ואז הם באים לוקחים ממני חלב מן השדיים וחולכים. ואני לא ראיתי את הילד בכלל בשום אופן. אני התחלתי להתעצבן. מה אתם לא מביאים לה את הילד שלה, לאמא שלו? אמרה - אסור. בארץ אסור להביא לאמא. אמרתי - ואיפה הבן שלי? אמרה - אתה רוצה לראות אותו? אמרתי - כן. אמרה - תבוא מאחורי הבנין. הלכתי לחלון, פתחה תיק, ומה אני אראה לך ילד. איזה ילד בריא, איזה פנים יש לו. אמרתי - אם זה ככה, יהיה בריא. וחלכתי לאוהל. חזרתי למחנה, אחרי חמישה ימים, אני שומע מן המשרד, הרמקול. יהושע שלמה, הלכתי. מה יש? אמרו - אשתך בבית חולים. פה, בפרדסיה. למה היה בית חולים לאנשים.

כ.ה. מימון: מה אמרו? שהאשה

שלמה: בבית חולים בפרדסיה.

כ.ה. מימון: הם החזירו אותה מברנדיס לפרדסיה.

שלמה: כן, שמו אותה. לא יודע מתי החזירו אותה, לא ידענו. אחרי כך הלכתי אליה - מה נשמע, מה שלומך, איך... אמרה - בסדר. העבירו אותי לפה לבית חולים. למה? מה יש לך? אני לא מבין. אני לא מרגישה טוב, הביאו אותי לבית חולים. ואיפה הבן? אמרו - מת. מה??? באותו רגע נסעתי בשעה 10 לחדרה. הגעתי לשמה, נכנס, מה אני אגיד לך, לא יודעים

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

עברית. אנחנו מדברים איתם בערבית. הבן מת. אבל איפה?

כ.ה. מימון: מי אמר לך שהוא מת?

שלמה: האשכנזיה.

כ.ה. מימון: המנהל של המחנה? של הבית חולים?

שלמה: לא, לא, בבית חולים. מאיפה אני יודע, היה מנחלת או אחות, אני לא יודע.

כ.ה. מימון: מישחו אמר לך בבית חולים בפרדסיה. שחילד מת.

שלמה: כן, אישתי.

כ.ה. מימון: כן ברור.

שלמה: אבל אני נסעתי, אני בעצמי לחדר.

כ.ה. מימון: אה, לברנדיס.

שלמה: אני שאלתי איפה הבן שלי, והם אומרים - הוא מת. אני שאלתי - איך מת? אני מוכן לעשות לו ברית כמו בן אדם, והוא מת. אמרתי גם אם מת צריך לעשות לו ברית. אמרו -

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

הוא מת. אז (לא ברור) הלכה צלצלה אני.. אומר לו רוצה לראות את הבן. אני רואה נכנס בן אדם חביבי, שוטר כזה, שחור כזה, פחדתי, אגיד לך את האמת, לא מכיר מה זה שוטרים ומה זה בארץ. טייב. הוא אומר - חבר מה אתה עושה פה? אמרתי - אני באתי לראות את הבן שלי. הגעתי אומרים לי מת. אני רוצה לראות אותו חי או מת. חבר, תלך הביתה. איפה אתה נמצא. אמרתי אני נמצא בפרדסיה, הוציא לך חביבי מקל כזה שחור, אז מה... מה אני יכול לעשות?

כ.ה. מימון: זה היה בברנדויס? השומר?

חיו"ר: שוטר הוא אומר.

כ.ה. מימון: שוטר שומר כזה.

שלמה: לא שומר. לא היה שומר בחחלט.

כ.ה. מימון: שוטר בסדר.

שלמה: ככה אמרו לי אחר כך. אמרו לי שוטר, אבל לא כמו האנגלים. אבל הפחיד אותי.

כ.ה. מימון: ומאז שום דבר?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

שלמה: מאז ברחתי, אמרתי מה אני צריך שיתן לי מכות, אני יותר טוב אשב במחנה. מת מת.

כ.ה. מימון: אתם קיבלתם צו גיוס אחרי 17 שנה?

שלמה: לא. בראש העין היה כנס.

כ.ה. מימון: לא כנס. צו גיוס מהמשלה?

שלמה: לא.

כ.ה. מימון: זה היה לידה ראשונה, הילד הראשון

שלמה: לא, הילדה הראשונה והוא השני.

כ.ה. מימון: אה.. הראשונה נולדה בתימן?

שלמה: הילדה. כן. אחר כך אחרי שלקחו לי את הילד, אמרתי לאשתי יותר אני לא נותן לך ללכת לבית חולים.

כ.ה. מימון: ילדה בבית. לא בבית חולים.

שלמה: הילדה וחילד. לא רציתי לשלוח אותה לבית חולים. אגיד לך את האמת, לא רציתי לשלוח אותה לבית חולים.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

היו"ר: יש פה דו"ח של שלגי שאומר לפי הועדה הציבורית (לא ברור -
 לא שומעים).

כ.ה. מימון: איך קראו לו לילד? עוד לא היה לו שם?

שלמה: לא, אני הייתי קורא לו מנשה.

כ.ה. קובל: מנשה.

שלמה: למה, מנשה ואפרים.

כ.ה. מימון: מנשה ואפרים. והאשה קוראים לה שלמה?

שלמה: כן, אחר כך השם שולמית.

כ.ה. מימון: שולמית, כן בסדר. אתם הייתם בועדה הקודמת גם כן?

שלמה: לא, היינו בראש העין.

כ.ה. מימון: כן, בועדה הציבורית.

שלמה: היה כנס בראש עין.

כ.ה. מימון: זאת אומרת, אין לכם שום תעודה או מסמך,

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

שלמה: שום דבר. אמרתי לך

כ.ה. מימון: ברגע שהוא הפחיד אותך עם המקל,

שלמה: הפחיד אותי עם המקל

כ.ה. מימון: יותר לא התעסקת בזוה.

שלמה: אני חשבתי לא יודע איך בארץ. אם היינו כמו חיוס הייתי שוחט אותו במקום. אבל אז, עלינו מתימן, לא יודעים עברית, לא יודעים אז מה, כל חיוס. עשו מה שהם רוצים בנו.

כ.ה. מימון: מה שאמר לכם - זה הממשלה.

שלמה: כן, עשו מה שהם רוצים. לא רק אני. גם כן בן הדוד שלי לקחו לו ילדה, מתה אמא שלה במטוס, לקחו את הילדה והיה מקבל מנה בשבילה עד לפני כמה שנים.

כ.ה. מימון: מזון, תלושים, מזון. היה מקבל.

שלמה: כן, מזון.

היו"ר: טוב, תודה רבה לך. איך מבינים את זה אני לא יודע?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

כ.ה. מימון: מי עכשיו? שרעבי משולם?

העד - מר משולם שרעבי.

היו"ר: טוב, העד הבא מר משולם שרעבי בתיק 146/96. אני מזכיר לך
 שעליך לומר את האמת, את כל האמת ורק את האמת.

כ.ה. מימון: אתה אח של שולמית, כן?

משולם: שולמית שרעבי.

היו"ר: אתה שרעבי משולם אחיה של שולמית שרעבי?

משולם: כן.

היו"ר: שהיא נולדה

כ.ה. קובל: ב-2 לאוקטובר

היו"ר: ב-2 לאוקטובר '51

משולם: אכן כן.

היו"ר: והיא נולדה באוהל

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

משולם: היא נולדה בגבעת עדה.

היו"ר: בגבעת עדה?

משולם: כן, במושבה גבעת עדה.

היו"ר: כן, אבל בבית יולדות או

משולם: לא, היא נולדה בבית.

כ.ה. מימון: זה היה אז מחנה, לא?

משולם: זה לא היה מחנה זה לא היה אוהלים, אלא מין מבנה שבו
 השתכנו עולי תימן.

היו"ר: בכל אופן היא נלקחה מחבית, אני לא חבנתי. היא נולדה
 בגבעת עדה בבית?

משולם: אכן כן.

היו"ר: והיא נלקחה עם האמא

משולם: לא, היא נלקחה עם ילדה של השכנים. שתי ילדות נלקחו

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

מהביתן

כ.ה. קובל: לבדיקות?

משולם: לבדיקות,

כ.ה. קובל: אבל זה לא היה מיד לאחר הלידה

משולם: לא, לא. היא הייתה כבת 7-8 חודשים.

כ.ה. קובל: זאת אומרת, היא נולדה בגבעת עדה, ונשארה עם ההורים
 והמשפחה עוד 7 חודשים.

משולם: אכן כן.

כ.ה. מימון: היא נלקחה לבדיקות לרמב"ם?

משולם: היא נלקחה לרמב"ם, אימי סירבה לעזוב אותה

כ.ה. מימון: היא היתה חולה?

משולם: לא, לטענת אימי, לא. לטענת אימי היא הרגישה טוב, וחם
 טענו שהיא חולה. ולקחו אותה ואת הילדה של חשכנה.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

היו"ר: מי זה הם?

משולם: אין לי אפשרות לומר ולנקוב בשם או בגוף מסוים שלקחו אותה.

היו"ר: אבל הם שלקחו, באו לבית של הוריד ולקחו

משולם: תראה, אני מסתמך מעדותה של אימי, שמשום מה סירבה לחופיע כאן היום, היא אומרת שכפי הנראה הגופים שלקחו אותה אלה גופים שחם הכירו במחנה, זאת אומרת שכנראה פעלו וסייעו להם בכל מיני דברים.

כ.ה. מימון: המוסדות שניהלו שמה

משולם: בדיוק.

כ.ה. קובל: איך היא הועברה מגבעת עדה לרמב"ם, באמבולנס?

משולם: אני לא יודע. אך אימי היתה איתה במשך כל התקופה ברמב"ם.

כ.ה. קובל: כמה זמן היא היתה שם?

משולם: היא היתה בערך כ-5 ימים, לגירסת אימי. כאשר היא והילדה

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

של השכנה שוכנו באותו חדר, אימי שכבה בחוץ, על ספסל
 וחיתה מניקה את הידלה מידי פעם נכנסת להניק את הילדה

כ.ה. קובל: אז היא היתה איתה 5 ימים ברציפות?

משולם: כן, עד שבשלב מסוים, דרשו ממנה להפסיק את החנקה. כי זה
 לא בריא לילדה.

כ.ה. מימון: כן.

היו"ר: ואחרי זה החורים ביקרו?

משולם: לא נתנו לה. רק להנקה נתנו לה להיכנס, ולאחר מכן הוציאו
 אותה החוצה ואמרו לה, רק מבחוץ את יכולה להציץ.

היו"ר: דרך החלון.

כ.ה. קובל: אז כמה זמן אחרי 5 הימים,

משולם: דרשו אחרי 5 ימים שהיא תפסיק את החנקה, וביקשו ממנה
 שתלך הביתה.

כ.ה. קובל: וכמה ימים עוד היא המשיכה לבקר אותה?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

משולם: זה אני מתכוונן לומר את זה ברשותך. היא הלכה הביתה, אמרו לה - תתכונני. הילדה חבriאה, תלכי תביאי לה דברים, ותבואי לקחת אותה. היא נסעה הביתה. למחרת היא חזרה עם ביגוד מתאים. ואמרו לה שהילדה נפטרה. דרשו ממנה להשאיר את הביגוד, משום שאין צורך בביגוד יותר, היא השאירה שם את הביגוד וחזרה הביתה. היא הודיעה בבית. אני אמשיך או שאתם

כ.ה. מימון: כן, כן.

משולם: היא הודיעה בבית לאבי, שזה חמצב. אבי נסע לחיפה, עם ציוד מתאים להביא את הילדה לקבורה. הוא הגיע לשמה, אמרו לו שהם כבר, אמרו לו שיביא אישור שאכן היא בתו. בלי אישור הוא לא יקבל אותה חזרה. לדברי אבי, הוא חזר באותו יום חזרה לגבעת עדה, והביא אישור מועד המושבה, את האישור הזה דרך אגב ניסיתי למצוא בארכיב של המועצה, ולא מצאתי אותו. הוא הביא אישור והגיע לבית החולים רמב"ם עם האישור המתאים.

כ.ה. קובל: ואז אמרו שכבר קברו אותה?

משולם: אמרו שכבר קברו אותה, ודרשו ממנו 10 לירות דמי קבורה.

כ.ה. קובל: אמרו איפה קברו אותה?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

משולם: לא.

כ.ה. קובל: ולא נתנו שום מסמכים?

משולם: שום מסמך ושום דבר.

כ.ה. מימון: ומה קרה מאז 1951?

משולם: מאז אתה יודע יש מושג שאומר שחמתיים נשכחים אחרי שנה. אף על פי שאני חולק על זה. אני עברתי חוויה אישית ולא נשכחים אחרי שנה. אני איבדתי בן, ולא נשכחים אחרי שנה, אבל שולמית אף פעם לא ירדה מסדר היום בבית. אף על פי שבתומן לאבי נפטרו ילדים, ושולמית לא ירדה מסדר היום בבית.

בשנת '92 במסגרת עבודתי הציבורית פעלתי למצוא כתובת, אינפורמציה את מיקומה וכיו"ב. פניתי למוסדות ציבור כמו פניתי לבית החולים רמב"ם, פניתי למשרד הבריאות שמשרד הבריאות טען שאחרי 10 שנים משמידים את כל החומר והמסמכים. פניתי למשרד הפנים, אכן במשרד הפנים היא מופיעה לא מופיע תחת שמה נפטרה או... לא מופיע תחת שמה נפטרה. פניתי אף על פי שנאמר לי לא לומר - פניתי למשרד חדות, בדקתי. הודעתי שהיא מעוניינת להתחתן ואני רוצה לדעת אינפורמציה עליה. אין אינפורמציה לגביה. פניתי לחברת קדישא, 4 חברות קדישא שנמצאות בחיפה, פניתי לאחת

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

אחת מחברות הקדישא. בשלב מסוים חברה קדישא ספרדי הודיעו לי שאצלם אין חומר ארכיון מאחר וכל החומר נשרף. ואז הזדהיתי ואמרתי - אני ראש המועצה הדתית בגבעת עדה, ואני מבקש אינפורמציה על הנפטרת הזאת. ואכן אמרו לי, קיים חומר, אבל יש בעיה עם החומר הזה.

כ.ה. מימון: מי אמר לך? איזה חברה קדישא?

משולם: חברה קדישא הספרדי בחיפה,

כ.ה. מימון: איפה? בחיפה?

משולם: בחיפה. ומאז אפשר לומר שפניתי בזמנו, ב-92' למר יוספטוב מנחל האוכלוסין בירושלים, דרשתי ממנו אינפורמציה. גם תשובה לא קיבלתי. פניתי בזמנו לוועדה ברשות השופט שלגי, גם תשובה ממנו לא קיבלתי.

כ.ה. מימון: כי אתה לא מופיע בשלגי, נכון?

משולם: אני לא מופיע, וגם תשובה לא קיבלתי. אני בדקתי, לא מופיע, וגם תשובה לא קיבלתי.

כ.ה. מימון: בחברה קדישא הספרדי בחיפה מדוע לא נתנו לך את החומר, אם יש לחם?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

משולם: אני לא זוכר מה היה בדיוק ולמה לא נתנו חומר. בכל אופן קיבלתי מהם מספר אינפורמציות שקצת עזרו לי על מנת לכתוב את המכתבים המתאימים לגורמים המתאימים בשביל שנוכל לפחות למצוא אינפורמציה. כששאלתי אם היא אכן קבורה - איפה הקבר? אמרו - רוב הסיכויים שלא תמצא קבר. אז אמרתי - אז אבא שלי שילם לכם 10 לירות עבור מצבה? אמרו - לא, הוא שילם רק 8. ביקשתי שיחזירו עודף. 2 לירות.

כ.ה. מימון: תגיד, יש לך איזה מסמכים?

משולם: חוץ מהמסמכים ששלחתי

כ.ה. מימון: לא שלחת כלום, שלחת

משולם: סליחה, חוץ מהמסמכים ששלחתי בזמנו לוועדת שלגי, ולא קיבלתי תשובה, ומכתב ששלחתי למנהל האוכלוסין במשרד הפנים בירושלים, ולא קיבלתי תשובה, חוץ מזה אין לי שום מסמך מדינה.

כ.ה. מימון: לא קיבלת ממשרד האוכלוסין מרשם האוכלוסין?

משולם: כלום.

כ.ה. מימון: אמרת שהיא רשומה ולא כתוב שהיא נפטרה?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 25 במרץ 1996

משולם: כל האינפורמציה שקיבלתי, קיבלתי אותה

כ.ה. מימון: בעל פה.

משולם: דרך טלפונים שביצעתי.

כ.ה. מימון: אהמ..

היו"ר: תראה, רציתי לשאול אותך. בקשר למצב שלה בזמן שהיא נלקחה לבדיקות בבית חולים רמב"ם אחרי ש-8-7 חודשים שהיא היתה בבית. מה היה מצבה אתה יודע?

משולם: לפי גירסת אימי

היו"ר: למה לקחו אותה לבדיקות?

משולם: היא לא נלקחה לבד. אימי אומרת שהיא נלקחה עם עוד ילדה, ולכן אימי סמכה על מה שאומרים. תראה, השאלה שאתה שואל זאת שאלה, אני חושב שיש איתה בעיה, מאחר שאנחנו מדברים על עולי תימן, שכמו שאבא שלי אמר לי - כל מה שנעשה זה היה הממשלה עשתה. אתה יודע, אני מספר סיפור שב-77 לקחו לאבא שלי 50 דונם אדמה. אז כשאני אומר לו אבל אבא למה אתה לא מגיב? אז הוא אומר - הממשלה עשתה. אני אומר לו - כן, בגין עלה ב-77 נתן הוראה קחו לשרעבי 50 דונם אדמה.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

אז זה בדיוק, אם זה ב-77' לא כל שכן בשנות ה-50' כאשר
 כל מה שניתן להם וכל מה שנלקח להם זה היה ברור. הכל
 בחסדי הממשלה, ואנחנו חיים בחסדיה.

כ.ה. קובל: אמא שלך זכרה לומר מה קרה לאותה ילדה שנלקחה יחד עם
 שולמית?

משולם: גם היא נעלמה. שתיחן נעלמו.

כ.ה. מימון: שתיחן?

משולם: כן.

כ.ה. קובל: מה חשם שלה?

משולם: שם משפחה, עוזרי. בדקתי כאן בועדה אם הם הגישו מסמכים,
 או פנו או כל דבר אחר. הם לא פנו, והם לא רשומים כאן.
 גם בועדת שלגי הם לא הופיעו. הם משפחה שלנו, לא חיים
 בגבעת עדה, חיים במושבה פרדס חנה. הם לא הגישו כלום.

כ.ה. קובל: וגם הילדה שלהם?

משולם: כן, שתי בנות. עכשיו, זה חזר על עצמו עם אחותי שנמצאת
 כאן איתנו כרגע. שאימי סירבה בשום פנים ואופן אמרה -

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

אחת לקחתם, את השניה אתם לא תיקחו, וחשאירה אותה בבית.
 אמרו לה - היא תמות. אמרה - שתמות כאן אצלי בבית. תודה
 לאל היא חיה עד 120. ויש לה ילדים ברוך השם.

כ.ה. קובל: זה היה באותה תקופה?

משולם: זה לא היה באותה תקופה. זה היה כ-3 שנים לאחר מכן.

כ.ה. קובל: והמשפחה גרה עדיין

משולם: בגבעת עדה.

כ.ה. קובל: או שעברו למשכן של קבע?

משולם: לא, אנחנו גרים במשכן של קבע.

היו"ר: אבל השלב השני כאשר אימך ביקרה בבית החולים וישנה על
 הספסל והניקה אותה 5 ימים, מה היה מצבה? אחרי 5 ימים
 פתאום חודיעו שהיא נפטרה. מה היה מצב הילדה?

משולם: היא אומרת שבמהלך החנקה ובסיום החנקה הילדה היתה משחקת
 איתה, מחייכת אליה, מגיבה. הכל היה בסדר. וכל פעם היא
 דרשה לקחת אותה הביתה, אמרו תמתיני עדיין לא מרגיש
 טוב.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

כ.ה. מימון: תגיד לי משולם, אתה יכול למצוא הילדה כבר היתה גדולה, לפחות עד שלקח אותה פעם שניה לרמבם, 8 חודשים.

משולם: פעם ראשונה ויחידה.

כ.ה. מימון: אז בשמונה חודשים היא בטח קיבלה אז איזה תעודת לידה, מספר תעודת זהות או משח.

משולם: יכול להיות, אבל לא קיים ברשותנו כיום שום מסמך כזה.

כ.ה. מימון: חיפשתי ולא מצאתם?

משולם: אני במקרה מנהל את כל הניירת של החורים, ולא קיים ברשותנו שום מסמך.

כ.ה. מימון: זאת אומרת, אתה לא יכול לעזור לנו בענין תעודת הזהות?

משולם: לא, לצערי אין לי. אה, ... תעודת הזהות אני יכול למסור לך.

כ.ה. מימון: מספר תעודת הזהות.

משולם: מספר תעודת הזהות אני יכול למסור לך.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 25 במרץ 1996

כ.ה. קובל: של מי? של שולמית?

משולם: 50263979.

כ.ה. מימון: אגב, זה מספר רץ?

משולם: לא.

כ.ה. מימון: כי היא נולדה פה. בסדר, זה יכול להיות איזשחי נקודת אחיזה לבדיקה.

כ.ה. קובל: 63979

היו"ר: מה זה מופיע במכתב?

כ.ה. קובל: לא, הוא אמר עכשיו.

היו"ר: טוב, תודה לך.

משולם: תודה רבה.

היו"ר: גאשה לא יבואו?

כ.ה. מימון: אתה יודע מה זה גאשה?